
Školy dostanou příležitost vybudovat si vlastní tvář

Školy dostanou příležitost vybudovat si vlastní tvář

Změny v českých školách se označují jako kurikulární reforma. Tento termín zavedla do české pedagogiky zejména Eliška Walterová, ředitelka Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

* Co pojem kurikulum přinesl nového oproti tradičnímu výrazu učební osnovy?

Snahu postihnout a měnit celé pojetí školního života v jeho plánované, realizované a hodnocené podobě. Zatímco tradiční osnovy vymezovaly jen učivo a jeho časové uspořádání, kurikulum zahrnuje i obecné cíle školy, podmínky jejich realizace včetně charakteristik žáků.

* Splňují tyto požadavky nové rámcové vzdělávací programy, podle nichž se nyní mají školy řídit?

Tak, jak jsou naplánované „na papíře“, opravdu představují moderní kurikulum, zejména vystižením podstatných cílů vzdělávání a zdůrazněním klíčových kompetencí. Dílčí oblasti budou vyžadovat ještě úpravy, ale přesto je považují za pozoruhodný dokument, který budí zájem i u našich kolegů v zahraničí.

* Jenže právě realizace bývá největším úskalím podobných projektů. Jak se to daří u nás?

Dokument je jen první krokem reformy. Podstatné je to, co udělají školy, které poprvé v moderní historii dostávají příležitost a úkol samy budovat svou vlastní, jedinečnou tvář a nacházet přístupy odpovídající potřebám jejich žáků. Uvádění reformních plánů do života vyžaduje velké úsilí a týmovou spolupráci nejen učitelů, ale bude záviset také na podpoře rodičů, obcí i samotných žáků. Znam nejeden příklad, kdy okolí svým odporem zmařilo snahu škol o změnu. Naštěstí reforma nezačíná úplně od nuly, jsou tu školy, které již několik let samy pracují na své změně a jejichž zkušenost lze proto využít.

* Řekla jste, že kurikulum zdůrazňuje hodnocení výsledků žáků. Souhlasíte s testováním všech žáků, jako jsou například plánované státní maturity?

V mnoha zemích je testování žáků naprostou samozřejmostí. U nás to zatím nemá tradici. Společnost, ale ani odborníci na standardizované testy ještě nejsou dost připraveni. I přesto považují testování za velmi perspektivní. Pokud se bude užívat v širším kontextu více forem hodnocení, bude zaváděno postupně a přinejmenším zpočátku bude pro školy dobrovolné, nikoli celoplošné. O významu státní maturity proto vůbec nepochybují.

* Jak probíhají podobné reformy v zahraničí?

Rozvinuté země provedly podobné kurikulární reformy již na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století, v současné době proto s dostatečným odstupem hodnotí jejich úspěšnost a provádějí revize. Za příkladné považují třeba vzdělávací programy Skotska nebo nové finské kurikulum. Pokud jde o naše nejbližší sousedy, všechny transformující se země Visegrádu jdou podobnou cestou decentralizace. Nejdál je asi Maďarsko, kde mají už deset let nové kurikulum a hlavně systém různých forem hodnocení na všech úrovních vzdělávání. Kolegové na Slovensku se na reformu podobnou naší chystají, zajímavé prvky - například regionální témata - zavedli nedávno Poláci.

Uvedení reformy do života vyžaduje spolupráci učitelů, rodičů, obcí i žáků.